

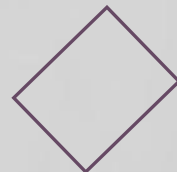
УРОК 27

Тема. Індія.

Мета уроку: охарактеризувати перебіг національно-визвольної боротьби народів Індії, розкрити особливості цієї боротьби її ідеологічну основу, показати роль М. Ганді; закріпити навички аналізу і зіставлення історичного матеріалу, вміння розглядати історичні явища в конкретно-історичних умовах; виховати учнів у дусі патріотизму, національної свідомості та гідності.

ПЛАН

- 1. Розвиток національно-визвольного руху в міжвоєнний період.**
- 2. М. Ганді – лідер національно-визвольного руху.**
- 3. Акції громадянської непокорі.**

Розвиток національно-визвольного руху в міжвоєнний період.

Передумови піднесення: невиконання британською колоніальною владою обіцянки надати Індії самоуправління після закінчення війни, обмеження правлячими колами Англії підприємницької діяльності індійських капіталістів, важке становище селян, спричинене непомірними податками, виступ робітників за поліпшення умов праці та підвищення зарплатні.

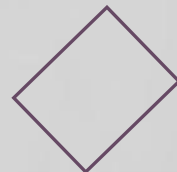
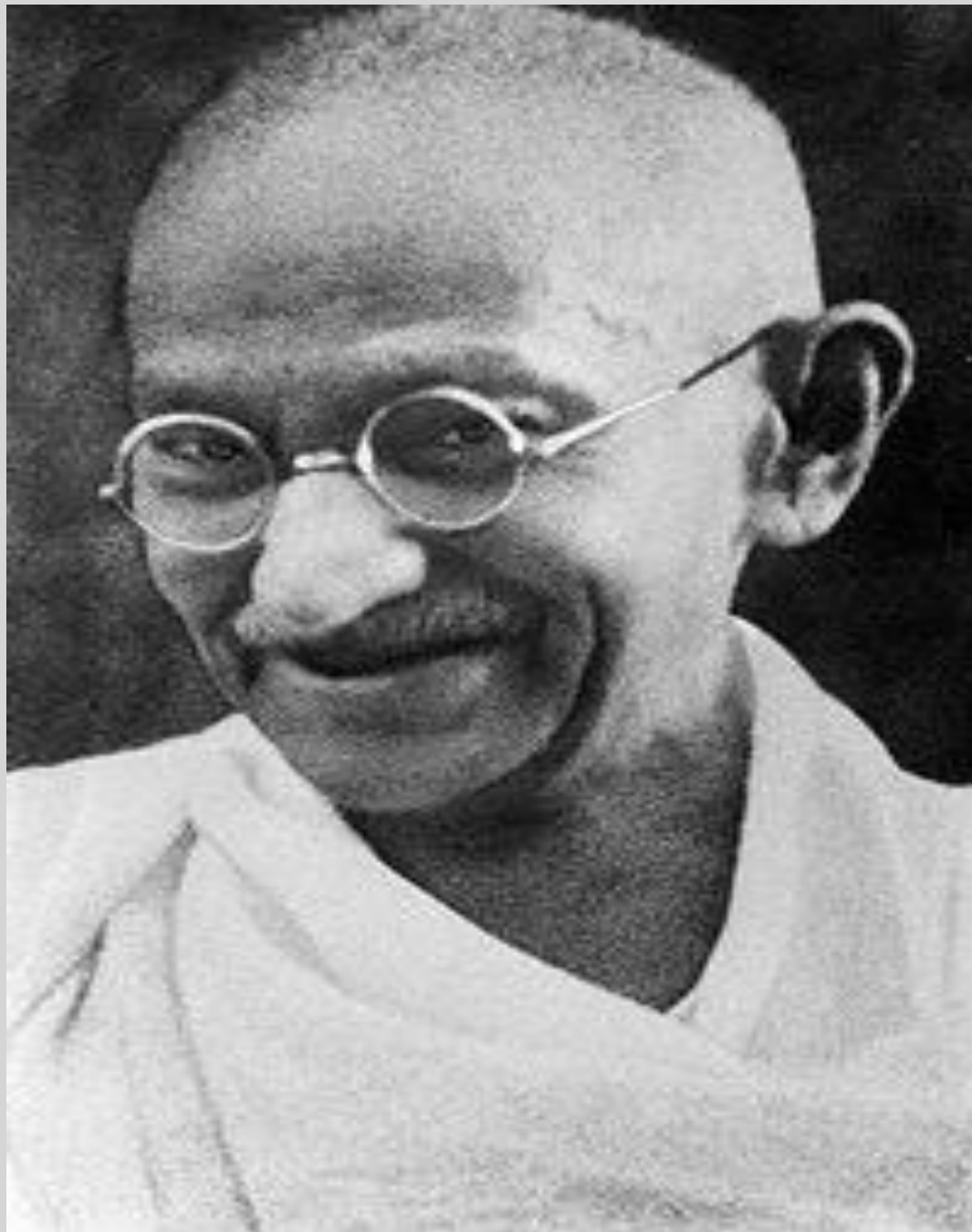
Події:

- Найвпливовіші політичні сили національно-визвольного руху – *Індійський Національний конгрес (ІНК)*, *Мусульманська ліга* (популярна серед населення, яке сповідувало іслам).
- Реформа *Монтегю-Челмсфорда* закріпила колоніальний статус Індії.
- Закон *Роулетта* спрямований проти учасників антиколоніального руху

М Ганді і гандізм

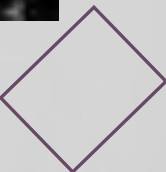
Гандізм – це соціально-політичне і релігійно-філософське учення, розроблене М. Ганді, що стало ідеологією індійського національно-визвольного руху.

Мохандас Ганді (1869-1948) – видатний діяч національно-визвольного руху Індії, його ідеолог. Очолив Індійський Національний конгрес. Безпосередньо керував боротьбою за незалежність. Автор Методу ненасильницького опору. Після завоювання Індією незалежності 1947р. і поділу її на дві держави (Індійський союз і Пакистан) Ганді виступав проти індомусульманських погромів, що почалися, і був убитий членом індуїстської екстремістської

Основні засади гандізму:

- Досягнення незалежності шляхом залучення до боротьби широких мас населення.
- Засудження класової боротьби.
- Об'єднання у боротьбі за незалежність усіх індійців незалежно від їх походження, каст та класової приналежності.
- Намагання вирішувати конфлікти мирним шляхом.
- Застосування сатьяграхи – методу ненасильницького опору, який передбачав: відмову від титулів і посад, дарованих колоніальною владою; бойкот постанов уряду; невідвідування англійських навчальних закладів; організацію мирних демонстрацій, страйків; відмову від сплати податків.

Кампанії громадянської непокори

Перша кампанія

Почалася в квітні 1919 р. – відповідь на реформи *Монтеню-Чемсфорда* і закон *Роулетта*. Заклик М. Ганді до харлату – закриття крамниць і припинення будь-якої ділової активності.

Квітень 1919р. – розстріл англійськими колоніальними властями мирної демонстрації в Амрітсарі (загинуло близько 1 тис. чолі). Стихійні заворушення у Пенджабі та інших провінціях. Прийнято рішення з'їзду ІНК про бойкотування виборів за новим законом, що остаточно зірвало вибори.

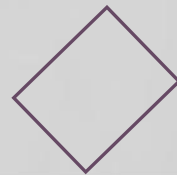
Друга кампанія

Нове піднесення національно-визвольного руху у другій половині 20-х років, зростання профспілок. *Грудень 1925 р.* – обрання головою ІНК лідера лівих сил *Дж. Неру*. Головна мета ІНК – розгортання боротьби за повну незалежність країни. Проголошення Днем незалежності Індії 26 січня 1930 р., цей день став початком масового антианглійського руху.

Ганді опублікував *11 вимог*: зменшення податку на 50 % ; введення протекціоністських тарифів на іноземні текстильні вироби; відміна монополії англійській властей на видобуток солі та ліквідація податку на сіль; скорочення військових видатків; звільнення політв'язнів тощо. У випадку їх прийняття обіцяв припинити кампанію

Весна 1930 р. – так званий «*соляний похід*». Ганді особисто очолив похід кількох десятків діячів ІНК до моря, щоб випарювати сіль з морської води всупереч соляній монополії властей. Британська влада проголосила ІНК поза законом, заарештувала Ганді, Неру і понад 60 тис. учасників руху непокори англійською владою.

Березень 1931 р. – між ІНК і адміністрацією віце-короля Індії укладено *компромісну угоду* (Делійський пакт), за якою власті зобов'язалися припинити репресії і звільнити ув'язнених, а ІНК – припинити кампанію непокори.

Проблема деколонізації і майбутнього країни
1931 р. – згода Ганді на участь у конференції «круглого столу», скликаній у Лондоні для обговорення індійських проблем. ІНК представив на конференції «круглого столу» документ «Про основні права й обов'язки громадян Індії» з вимогами: впровадження в Індії демократичних свобод; визнання кастової і релігійної рівності; адміністративно-територіальна перебудова країни з урахуванням релігійного чинника; встановлення мінімуму заробітної плати; обмеження орендної плати за землю; зниження податків. Лондонська конференція відхилила ці вимоги.

Англійський парламент ухвалив для Індії нову програму реформ: розширення участі громадян Індії у виборах шляхом зниження майнового цензу; надання місцевим законодавчим органам значних прав.

1935р. – нав'язування Індії англійцями антидемократичної конституції